

EXPUNERE DE MOTIVE

La propunerea legislativa de modificare și completare

a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal

În România, în ciuda faptului că sistemul de pensii se clamează a fi „unitar”, el este departe de a fi așa, existând categorii de persoane care beneficiază de așa-numite „pensii speciale”.

În această categorie sunt incluse toate acele sume de bani care se acordă suplimentar față de suma care stă la baza pensiei ce are la bază principiul contributivității, acordate în baza unor legi speciale și plătite din bugetul de stat.

În acest moment, Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal nu cuprinde prevederi speciale referitoare la impozitarea pensiilor speciale, fiindu-le aplicabile dispozițiile de drept comun în materie de impozitare.

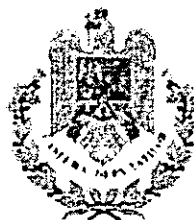
Așadar, pentru veniturile din pensii speciale, realizate în baza unor legi și/sau statute speciale, este datorat un impozit pe venit calculat prin aplicarea cotei de impunere de 10% asupra venitului impozabil lunar din pensii, conform prevederilor titlului IV-Impozitul pe venit, din Codul fiscal.

Venitul impozabil lunar din pensii este stabilit prin deducerea din venitul din pensie a sumei neimpozabile lunare de 2.000 lei.

Impozitul pe venit se calculează prin reținerea la sursă la momentul acordării veniturilor de către plătitorii de venituri, prin aplicarea cotei de 10 % asupra venitului brut pentru veniturile respective.

Prin prezenta propunere legislativă are drept scop modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, astfel:

După Titlul IV “Impozitul pe venit” se introduce un nou titlu, TITLUL IV ¹ „**Impozit de solidaritate**” care reglementează instituirea unei taxe pe veniturile reprezentând pensii și indemnizații pentru limita de vârstă, primite în baza următoarelor legi/statute speciale:

ROMANIA

a) pensia de serviciu prevăzută de Legea nr. 94/1992, privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

b) pensia de serviciu prevăzută de Legea nr. 47/1992, privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

c) pensia de serviciu prevăzută în Legea nr. 303/2004, privind Statutul judecătorilor și procurorilor; republicată, cu modificările și completările ulterioare;

d) pensia de serviciu prevăzută în Legea nr. 567/2004, privind Statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului National de Expertize Criminalistice, cu modificările și completările ulterioare;

e) pensia de serviciu prevăzută în Legea nr. 7/2006, privind Statutul funcționarului public parlamentar, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

f) pensia de serviciu prevăzută de Legea nr. 223/2007 privind Statutul personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România, cu modificările și completările ulterioare;

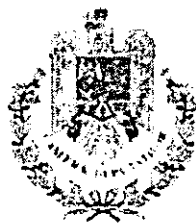
g) pensia de serviciu prevăzută de Legea nr. 216/2015 privind acordarea pensiei de serviciu membrilor Corpului diplomatic și consular al României, cu modificările și completările ulterioare;

h) pensii militare prevăzute de Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare;

i) indemnizația pentru limită de vârstă prevăzută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare;

j) indemnizația lunară acordată persoanelor care au avut calitatea de șef al statului român prevăzută de Legea nr. 406/2001 privind acordarea unor drepturi persoanelor care au avut calitatea de șef al statului român, cu modificările și completările ulterioare.

Având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 871/2010, referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, potrivit căreia *„pensiile stabilite potrivit prevederilor legilor cu caracter special se bucură de un regim juridic diferit în raport cu pensiile*

ROMANIA

acordate în sistemul public de pensii. Astfel, spre deosebire de acestea din urmă, pensiile de serviciu sunt compuse din doua elemente, indiferent de modul de calcul specific stabilit de prevederile legilor speciale, și anume: pensia contributivă și un supliment din partea statului care, prin adunarea cu pensia contributivă, să reflecte cuantumul pensiei de serviciu stabilit în legea specială. Partea contributivă a pensiei de serviciu se suporta din bugetul asigurărilor sociale de stat, pe când partea care depășește acest cuantum se suportă din bugetul de stat.

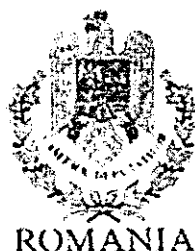
(. . .)

Acordarea acestui supliment, așa cum se poate desprinde și din decizia mai sus amintită, a urmărit instituirea unui regim special, compensatoriu pentru anumite categorii socio-profesionale supuse unui statut special. Această compensație, neavând ca temei contribuția la sistemul de asigurări sociale, ține de politica statului în domeniul asigurărilor sociale și nu se subsumează dreptului constituțional la pensie, ca element constitutiv al acestuia".

Curtea Constituțională, prin Decizia 900/2020, a arătat că „dispozițiile art. 47 alin. (2) din Constituție se referă distinct la dreptul la pensie față de celelalte forme de asigurări sociale publice sau private, prevăzute de lege, dar pe care Legea fundamentală nu le nominalizează. Prin urmare, în ceea ce privește aceste din urmă drepturi de asigurări sociale, legiuitorul are dreptul exclusiv de a dispune, în funcție de politica socială și fondurile disponibile, asupra acordării lor, precum și asupra cuantumului și condițiilor de acordare. Se poate spune că, față de acestea, Constituția instituie mai degrabă o obligație de mijloace, iar nu de rezultat, spre deosebire de dreptul la pensie, care este consacrat în mod expres.

Ca atare, condiționarea posibilității statului de a acorda pensiile speciale de elemente variabile, așa cum sunt resursele financiare de care dispune, faptul că acestor prestații ale statului nu li se opune contribuția asiguratului la fondul din care se acordă aceste drepturi, precum și caracterul succesiv al acestor prestații, dobândirea dreptului la pensie specială nu poate fi considerat ca instituind o obligație ad aeternum a statului de a acorda acest drept, singurul drept câștigat reprezentând doar prestațiile deja realizate până la intrarea în vigoare a noii reglementări și asupra cărora legiuitorul ar putea interveni decât prin încălcarea dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție".

Pe de altă parte, Curtea Constituțională a arătat că pensiile speciale „nu reprezintă un privilegiu, ci au o justificare obiectivă și rațională" și a considerat că „acestea pot fi eliminate doar dacă există o rațiune, o cauză suficient de puternică spre a duce în final la diminuarea prestațiilor sociale ale statului sub forma pensiei".

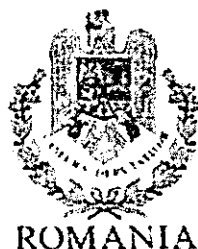
Or, în cazul prezentei propuneri legislative privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor speciale, o atare cauză o reprezintă necesitatea reformării sistemului de pensii, reechilibrarea sa, eliminarea inechităților existente în sistem și, nu în ultimul rând, situația de criză economică și financiară cu care se confruntă statul, deci atât bugetul de stat, cât și cel al asigurărilor sociale de stat.

Având în vedere considerentele Curții Constituționale, mai sus citate, instituirea unui astfel de impozit de solidaritate pe acest tip de venituri nu poate fi considerată ca fiind arbitrară. Măsura nu impune o sarcină excesivă asupra destinatarilor ei, ea aplicându-se tuturor pensiilor speciale, iar selectiv, nu prevede diferențieri procentuale pentru diversele categorii de persoane cărora li se adresează pentru a nu determina ca una sau alta să suporte mai mult sau mai puțin măsura de reducere a venitului dintr-o atare pensie.

Curtea Constituțională, la pct. 112 din Decizia 900 /2020 analizând dispozițiile art. 44 din Constituție și prevederile art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a constatat că *„partea necontributivă a pensiei de serviciu, chiar dacă poate fi încadrată, potrivit interpretării pe care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a dat-o art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în noțiunea de bun, ea reprezintă totuși din această perspectivă, un drept câștigat numai cu privire la prestațiile de asigurări sociale realizate până la data intrării în vigoare a noii legi, iar suprimarea acestora pentru viitor nu are semnificația exproprierii”*.

Curtea Constituțională a apreciat în Decizia nr. 900/2020 că *„dreptul la pensie vizează pensia obținută în sistemul general de pensionare, **neexistând un drept constituțional la pensie specială**, deci la suplimentul financiar acordat de stat”*, prin urmare prezenta propunere legislativă nu restrânge dreptul la pensie, ca drept fundamental prevăzut la art. 47 alin. (2) din Constituție, ci prevede recalcularea pensiilor de serviciu, prin algoritmul utilizat de Legea nr. 19/2000, cuantumul rezultat fiind mult mai mic, ceea ce conduce astfel la eliminarea pensiei de serviciu, sub aspectul cuantumului acesteia.

Legiuitorul este în măsură să acorde, să modifice sau să suprim componenta suplimentară a pensiei de serviciu, în funcție de posibilitățile financiare ale statului, dar, evident, cu respectarea și a celorlalte prevederi sau principii constituționale.

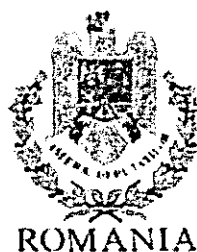
Cu privire la regimul juridic al pensiilor reglementate prin legi speciale, Curtea Constituțională prin poziția exprimată la punctul 116 din Decizia 900/2020 a lăsat marja de apreciere mai largă legiuitorului, stabilind că:

- (i) pensiile și indemnizațiile speciale nu reprezintă un privilegiu,
- (ii) sunt instituite în considerarea statutului categoriei profesionale căreia i se acordă,
- (iii) odată acordate, legiuitorul trebuie să prezinte rațiuni suficient de puternice care să justifice eliminarea lor,
- (iv) acordarea suplimentului suportat din bugetul de stat ține de politica statului în domeniul asigurărilor sociale și nu cade în sfera de protecție constituțională a dreptului la pensie și a dreptului de proprietate,
- (v) legiuitorul este liber să acorde, să modifice sau să suprimă componenta suplimentară a pensiei de serviciu, în funcție de posibilitățile financiare ale statului.

Conform informațiilor furnizate de Casa Națională de Pensii Publice, pentru un număr de 9.527 beneficiari de pensii de serviciu în plată la sfârșitul lunii iunie 2020, din total sume cuvenite în cuantum de 116.698.823 lei, partea suportată din bugetul de asigurări sociale de stat, bazată pe contributivitate, reprezintă 19.722.101 lei (aproximativ 16,9 % din total sume), în timp ce partea suportată din bugetul de stat, fără contributivitate, se ridică la valoarea de 96.976.721 lei (aproximativ 83,1 % din total sume).

Totodată, spre exemplificare prezentăm următoarele niveluri de pensii de serviciu, altele decât pensiile militare, pe tranșe de venit:

- între 21.001 lei și 22.000 lei, din total sume cuvenite în cuantum de 8.455.613 lei, partea suportată din bugetul de asigurări sociale de stat, bazată pe contributivitate, reprezintă 462.163 lei (aproximativ 5,47 % din total sume), în timp ce partea suportată din bugetul de stat, fără contributivitate, se ridică la valoarea de 7.993.450 lei (94,53 % din total sume).
- între 23.001 lei și 24.000 lei, din total sume cuvenite în cuantum de 5.447.291 lei, partea suportată din bugetul de asigurări sociale de stat, bazată pe contributivitate, reprezintă 289.922 lei (aproximativ 5,32 % din total sume), în timp ce partea suportată din bugetul de asigurări sociale de stat fără contributivitate, se ridică la valoarea de 5.157.369 lei (94,68 % din total sume).

- între 36.001 lei și 37.000 lei din total sume cuvenite în cuantum de 183.443 lei, partea suportată din bugetul de asigurări sociale de stat, bazat pe contributivitate, reprezintă 2.991 lei (aproximativ 1,62 % din total sume), în timp ce partea suportată din bugetul de stat, fără contributivitate, se ridică la valoarea de 180.452 lei (98,38 % din total sume);

- între 38.000 lei și 39.000 lei din total sume cuvenite în cuantum de 230.407 lei, partea suportată din bugetul de asigurări sociale de stat, bazat pe contributivitate, reprezintă 11.912 lei (aproximativ 5,2 % din total sume), în timp ce partea suportată din bugetul de stat, fără contributivitate, se ridică la valoarea de 218.490 lei (94,8 % din total sume);

- peste 40.000 lei din total sume cuvenite în cuantum de 455.818 lei, partea suportată din bugetul de asigurări sociale de stat, bazat pe contributivitate, reprezintă 24.757 lei (aproximativ 5,4 % din total sume), în timp ce partea suportată din bugetul de stat, fără contributivitate, se ridică la valoarea de 431.061 lei (94,6 % din total sume);

Tot cu titlu de exemplificare:

- nivelul maxim al pensiilor de serviciu, altele decât pensiile militare, de care beneficiază 10 persoane, este de peste 40.000 lei lunar, iar în cazul pensiilor militare, acest nivel este de peste 25.000 lei lunar, de care beneficiază 5 persoane;
- dintr-un număr total de 9412 persoane care beneficiază de pensii de serviciu, altele decât pensiile militare, 5868 persoane beneficiază de pensie peste 6000 lei, 4046 persoane beneficiază de pensie peste 10.000 lei, 1867 persoane beneficiază de pensie de peste 20.000 lei, 162 persoane beneficiază de pensie peste 30.000 lei și 10 persoane beneficiază de pensie peste 40.000 lei.
- dintr-un număr total de 178.268 persoane care beneficiază de pensii militare, 29.584 persoane beneficiază de pensie peste 6.000 lei, 9029 persoane beneficiază de pensie peste 10.000 lei, 162 persoane beneficiază de pensie peste 20.000 lei și 5 persoane beneficiază de pensie peste 25.000 lei.

Se constată că, în cazul pensiilor cele mai mari, cu valori peste 10.000 lei/luna, componenta bazată pe necontributivitate este dominantă.

Valoric, din total venituri din pensii de serviciu, existente în plată la sfârșitul lunii iunie 2020, în sumă de 116.698.823 lei, 96.860.023 lei (82,9%) reprezintă componenta suportată de la bugetul de stat, bazată pe necontributivitate, în timp ce partea suportată din bugetul de stat, bazată pe contributivitate, este în suma de 19.838.799 lei (17%).

Comparativ cu datele prezentate mai sus, conform datelor publicate pe site-ul INS, pensia medie lunară pentru limită de vârstă, plătită din bugetul de asigurări sociale de stat, plătită de casele de pensii, în trimestrul III al anului 2021, este de 1.673 lei lunar.

Luând în considerare faptul că pentru plata pensiilor speciale (de serviciu și militare) nivelul cotei suportate din bugetul de stat, bazat pe necontributivitate, în raport cu nivelul cotei suportate din bugetul de asigurări sociale de stat, bazat pe contributivitate, este disproporționat și ținând cont că acordarea acestor compensații ține de politica statului în domeniul asigurărilor sociale se propune introducerea unui impozit de solidaritate pentru reducerea acestei discrepanțe.

Impozitul de solidaritate se va calcula prin aplicarea unui barem aplicat asupra venitului lunar impozabil din pensii și/sau indemnizații pentru limita de vârstă. Impozitul de solidaritate nu poate diminua cuantumul pensiei din sistemul public stabilită în baza principiului contributivității.

Impozitul de solidaritate pe veniturile din pensii și indemnizații pentru limită de vârstă este datorat numai în situația în care venitul lunar din pensie și/sau indemnizație pentru limita de vârstă, de la unul sau mai mulți plătitori, după caz, din care se deduce impozitul pe venit aferent stabilit potrivit prevederilor titlului IV din Codul fiscal, este mai mare decât indemnizația netă a Președintelui României.

Impozitul de solidaritate se calculează prin aplicarea următorului barem lunar asupra venitului lunar impozabil:

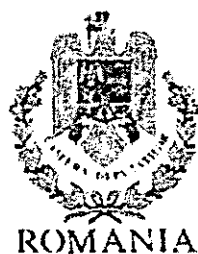
În cazul contribuabililor care realizează lunar venituri cumulate, de la mai mulți plătitori, impozitul de solidaritate se recalculează prin aplicarea baremului asupra venitului lunar, din care se deduce impozitul de solidaritate reținut de fiecare plătitor de venit. Pentru stabilirea impozitului de solidaritate Casa de pensii teritorială sau a municipiului București, respectiv casa de pensii sectorială, după caz, pe baza datelor furnizate de către contribuabil prin declarația pe proprie răspundere și a documentelor justificative emise de toți plătitorii de venituri, cumulează veniturile din pensii și/sau indemnizații pentru limita de vârstă suportate de la bugetul de stat din care deduce impozitul pe venit datorat aferent sumei suportate de la bugetul de stat, calculat de către fiecare plătitor de venit, verifică încadrarea în plafon, efectuează recalcularea impozitului de solidaritate și determină diferența de impozit de solidaritate rezultată, după caz.

Impozitul de solidaritate se reține la data efectuării plății venitului din pensie și/sau indemnizației pentru limita de vârstă și se plătește până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei pentru care se face plata. În cazul contribuabililor care realizează lunar venituri cumulate de la mai mulți plătitori, Casa de pensii teritorială sau a municipiului București, respectiv Casa de pensii sectorială, după caz, reține impozitul de solidaritate la data plății venitului din pensie și/sau indemnizației pentru limită de vârstă suportate de la bugetul de stat, din drepturile celei de a două luni următoare celei pentru care se recalculează impozitul de solidaritate, iar termenul de plată este până la data de 25 inclusiv a celei de a treia luni următoare celei pentru care se recalculează impozitul de solidaritate.

În cazul veniturilor din pensii și/sau indemnizații pentru limită de vârstă, al diferențelor de venituri și pensii și/sau indemnizații pentru limită de vârstă, precum și al sumelor reprezentând actualizarea acestora cu indicele de inflație, stabilite pentru perioade anterioare, în baza unei legi de acordare expresă a acestora sau în baza hotărârilor judecătorești rămase definitive și irevocabile/hotărârilor judecătorești definitive și executorii, impozitul de solidaritate se calculează separat față de impozitul de solidaritate aferent drepturilor lunii curente, prin aplicarea baremului lunar, asupra venitului impozitului de solidaritate. Baza de calcul reprezentând venitul impozit de solidaritate se determină prin deducerea impozitului pe venit aferent acesteia, datorat potrivit prevederilor titlului IV din Codul fiscal. În acest caz, se aplică regimul de impozit de solidaritate în vigoare la data calculării impozitului de solidaritate. Impozitul de solidaritate se reține la data efectuării plății și se plătește până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care s-au plătit sumele acordate. În cazul în care plățile se efectuează eșalonat, reținerea impozitului de solidaritate se face proporțional la fiecare plată. Termenul de plată este până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care s-a efectuat plata.

În cazul drepturilor aferente veniturilor din pensii și/sau indemnizații, stabilite pentru perioade anterioare, în alte situații decât cele prevăzute mai sus, cum ar fi cazul în care pensia se cuvine de la data îndeplinirii condițiilor de pensionare, iar pensia se plătește de la data acordării prin decizia de pensionare, acestea se defalcă pe lunile la care se referă, în vederea calculării, reținerii și plății impozitului de solidaritate, datorat, după caz, până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care se face plata. În acest caz, se aplică regimul impozitului de solidaritate în vigoare în perioadele cărora le sunt aferente veniturile.

Plătitorii de venituri din pensii și/sau indemnizații pentru limita de vârstă, au obligația de a calcula lunar impozitul de solidaritate aferent acestor venituri, de a reține și de a plăti acest impozit la bugetul de stat.

Perioada de aplicare a impozitului de solidaritate pe veniturile din pensii și indemnizații pentru limita de vârstă este până la data de 31 decembrie 2025 inclusiv, perioada în care se va finaliza aplicarea etapizată a Legii nr. 127/2019, privind sistemul public de pensii, urmând ca la finalul acesteia să fie eliminate în mare parte discrepanțele existente în sistemul public de pensii și inechitățile dintre beneficiarii sistemului. În funcție de evoluția acestui proces de implementare a Legii 127/2019, legiuitorul sau puterea executivă poate dispune măsuri de prelungire a aplicabilității prezentului act normativ.

PENTRU INIȚIATORI:

1. DEPUTAT GEORGE NICOLAE SIMION

2. SENATOR CLAUDIU RICHARD TÂRZIU

3. DEPUTAT GEORGEL BADIU

LISTA

Suținătorilor propunerii legislative – Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1	SIMIŢON GEORGE NICOLAE	AUR	
2	TÂRZIU CLAUDIU-RICHARD	AUR	
3	BADIU GEORGEL	AUR	
4	MITREA DUMITRINA	AUR	
5	Buachi Roise	AUR	
6	Aelenei Dănuț	AUR	
7	Abisikau Mihail	AUR	
8	Ivănuta Cristian	AUR	
9	TANASA DAN	AUR	
10	COLEȘA IULIAN	AUR	
11	Vitus PĂUNESCU	AUR	
12	NAGY VASILE	AUR	
13	Suciu Sebastian	AUR	

LISTA

Suținătorilor propunerii legislative – Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
14	FEODOROV LUCIAN	A.U.R.	
15.	AXINIA ABELIAN GEORGIC	AUR	
16	SORIN MUNCACHEL	AUR	
17	FOCSEA Dumitru Viorel	AUR	
18	Soropniț Lălian	AUR	
19.	Rusu Daniel Ghe	AUR	
20.	GERBAN GIANINA	AUR	
21	Lucian Florin Pușcoșu	AUR	
22	CHELARU MIRCEA	AUR	
23	BACABASCIUC CĂLIN	AUR	
24	STOICA CIPRIAN-ȚIȚ	A.U.R.	
25	CIUBUC CIPRIAN	AUR	
26	ANDRUSCET HUTOMLO	A.U.R.	

LISTA

Suținătorilor propunerii legislative – Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
24	ȘIȘORNEȘU VALERIU - DICI	AUR	
28	MATEESCU SERIU-CRISTIAN	AUR	
29	AECENEI EUDOCIA	AUR	
30	Bănușcă Andrei	HUR	
31	ADRIAN CĂTANĂ	AUR	
32	NAGY VASILE	AUR	
33	COSTA DORINEL	AUR	
34	IONUȚ NEAGU	AUR	
35	Hangan A	AUR	
36	Popescu Poelice	AUR	
37	Costea Adrian	AUR	
38	DĂNEȘA MIRCEA	AUR	